



Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Kirjallinen lausunto, Finnair Oyj

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selontekoon teollisuuspolitiikasta. Selonteko on kattava analyysi siitä, mitä teollisuuspolitiikka kompleksisoituvassa maailmassa tällä hetkellä tarkoittaa. Selonteon ytimen muodostava teollisuuspoliittinen strategia ja sen seitsemän tavoitealuetta muodostavat hyvän pohjan Suomen elinkeino- ja teollisuuspoliittisten prioriteettien määrittelylle.

Finnair pitää ensiarvoisen tärkeänä, että elinkeinoelämällä ja sen edustajilla on tässä keskustelussa myös jatkossa keskeinen asema. Selonteon käsittelyn ytimessä tulee olla nimenomaan strategia; Suomelle tärkeiden tavoitteiden määrittely ja niiden hyväksyntä, sekä selkeä poliittinen tiekartta tavoitteiden saavuttamiseksi.

TEM:n johdolla laadittu teollisuuspoliittinen strategia keskittää päähuomionsa suomalaisen vientiteollisuuden toimintaedellytysten vahvistamiseen. Toimenpiteitä arvioidaan niin kansallisella kuin EU-tasolla. Strategia nostaa suomalaisen teollisuuspolitiikan ytimeen yritysten kilpailukyvyyn edistämisen ja uudistamisen, ja sitä kautta suomalaisen liiketoiminnan kasvun mahdollistamisen. Teollisuuspoliittisen strategian keskeinen haaste onkin se, miten huolehditaan kansallisesta kilpailukyvyistä, mutta samanaikaisesti huomioidaan EU:n ja globaalin tason todellisuus ja muiden jäsenmaiden toimet ja tilanne. Finnair pitää tärkeänä, että selonteko kiinnittää myös huomionsa teollisuuspoliittisten toimien merkitykseen sellaisilla aloilla, joilla geopolitiittiset haasteet kohtaavat markkinapuutteita. Tällaisesta tilanteesta esimerkki on energiasiirtymän haasteet, jotka tarvitsevat strategista tukea ja näkemystä.

Finnair kiittää selontekoa siitä, että se huomioi vahvasti teollisuuspolitiikan eurooppalaisen ja suomalaisen kilpailukyvyyn välisen yhteyden. Teollisuuspoliittisen selonteon jatkotyöstössä suomalaisen kilpailukyvyyn vahvistaminen on strategisen toiminnan avain. Tämä on erityisen tärkeää energiasiirtymän kysymyksissä.

Suomen tuleekin pikaisesti määritellä tavoitteensa komission ehdottaman kilpailukyvyyn koordinaatiovälineen valmistelua silmällä pitäen. Vaikka kansallisen tason teollisuuspoliittiset kysymykset ovat tärkeitä, Finnair tukee selonteossakin esitettyä Suomen linjaa siitä, että viime kädessä Suomen etu on edistää sellaista EU-tason politiikkaa, joka tukee tasaveroisia kilpailuolosuhteita sisämarkkinoilla sekä globaalisti kilpailukykyisen, tasaisen pelikentän vahvistamista.

Selonteossa esitetty Suomen teollisuuspolitiikan SWOT nostaa esiin suomaiselle elinkeinoelämälle keskeisen haasteen; pienen kotimarkkinan ja sen etäisyyden keskeisistä markkinoista. Finnair peräänkuuluttaakin lisänäkemystä siitä, mitä Suomen saavutettavuus käytännössä tarkoittaa kiristyvän alueellisen ja globaalin talouskilpailun varjossa.

Ilman sujuvia, kattavia ja ennakoitavia yhteyksiä maailmalle Suomen kilpailukyky kärsii. Tämä koskee niin henkilö- kuin tavaraliikennettä. Siinä missä Suomen logistinen asema on viime vuosina muuttunut Venäjän hyökkäyssodan vuoksi, tilanne ei ole pysyvä. Osana teollisuuspoliittista toimintaansa Suomen tulee jatkuvasti kyetä ennakoimaan tulevia geopolitiittisia ja -taloudellisia muutoksia.

Suomen saavutettavuuden vahvistamisessa Suomen tulee tarkkaan määritellä ja huomioida EU:n toimet niin komission puhtaan teollisuuden ohjelman kuin kilpailukykykompassin parissa. Yksi suurimpia murroksia Suomen saavutettavuudessa – ja sitä kautta kilpailukyvyssä – tulee olemaan lentoliikenteen puhtaan siirtymän haasteet. Globaali lentoliikenne ja sen mahdollistama valtioiden ja markkinoiden yhteenkytkentä tulee tulevaisuudessa olemaan yhä riippuvaisempi maiden kyvykkyydestä toteuttaa lentoliikenteen puhdasta siirtymää. Tämä kaikki kytkeytyy selonteossa esitettyihin politiikkatoimiin ja esitettyihin tavoitteisiin.



Lentoliikenteen energiasiirtymässä on ennen kaikkea kyse kestävien polttoaineiden saatavuuden, tuotannon ja käytön edistämisestä ja toteuttamisesta. Kestävien polttoaineiden kustannustehokas tuotanto ja saatavuus tulee tulevaisuudessa määrittämään suurelta osin sen, miten lentoyhtiöt suunnittelevat ja toteuttavat verkostojaan, ja siten vahvistavat tai heikentävät alueiden ja yksittäisten valtioiden saavutettavuutta ja siten talouden kytkeytymistä muuhun maailmaan.

Kaukaisena ja logistisesti erillisenä maana kysymys saavutettavuudesta on Suomelle erityisen tärkeä. Kuten selonteon politiikkatoimissa esitetään, kaikki tämä edellyttää investointien houkuttelemista kilpailukykyisen toimintaympäristön luomiseksi, julkista rahoitusta yksityisen rahoituksen vivuttamiseksi, tutkimusta, innovaatioita, kansainvälisiä verkostoja, panostamista logistiikkaan ja puhtaaseen siirtymään.

Nämä kaikki muodostavat myös Suomen saavutettavuuden ytimen. Finnair peräänkuuluttaakin Suomen saavutettavuuden vahvistamisen huomioimista suomalaisen teollisuuspolitiikan jatkovalmistelussa.

Suomalaisen kilpailukyyn ja Suomen saavutettavuuden vahvistamisessa keskeisimpiä keinoja on panostus synteettisen kestäväntä lentopolttoaineen tukemiseen ja valmistamiseen EU:ssa, mieluiten myös Suomessa, joka on kustannustehokkaimpia maita EU:ssa synteettisen lentopolttoaineen tuottamiseen. Synteettisen lentopolttoaineen saatavuus vahvistaisi Suomen ja EU:n strategista autonomiaa, resilienssiä ja energiaomavaraisuutta raakaöljystä ja fossiilisesta kerosiinista, ja samalla myös vähentäisi riippuvuutta EU:n ulkopuolelta tuotavista biopohjaisen vaihtoehtoisen polttoaineen raaka-aineista.

EU:n RefuelEU Aviation -asetus sisältää veloitteen toimittaa synteettistä kestäväntä polttoainetta vuodesta 2030 eteenpäin. Toistaiseksi yhdestäkään asiaa koskevasta hankkeesta EU:ssa ei tiettävästi ole tehty lopullista investointipäätöstä. Päätökset edellyttävät strategista teollisuuspoliittista linjaa, jota selonteossa hyvin kuvataan.

Suomen teollisuuspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi Finnair haluaa korostaa vahvan, strategisen ja kokonaisvaltaisen EU-ennakkovaikuttamissuunnitelman pikaista toteutusta. Tämä edellyttää poliittista johtajuutta, jolla yhteiset prioriteetit tunnistetaan ja niiden edistämiseksi valmistellaan suunnitelma, joka sitoo kansalliset viestit yhdeksi tunnistettavaksi kokonaisuudeksi.

Lisätietoja: Sami Lahdensuo, yhteiskuntasuhdejohtaja, sami.lahdensuo@finnair.com, 050-4141715